

Saksfremlegg

Saksgang	Møtedato
Styret Sunnaas sykehus HF Sak 7422 Budsjett 2023 Resultat, Investeringer, Balanse og Likviditet	16.12.2022
Foretaksledelsen Sunnaas sykehus HF Sak 137.1/22 Budsjett 2023 Resultat, Investeringer, Balanse og Likviditet	9.12.2022

Sak 7422

Budsjett 2023 Resultat – Investeringer – Balanse - Likviditet

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar resultatbudsjett 2023 slik det fremkommer i saken;
Driftsinntekter 672 millioner
Resultatkrav 6 millioner
Bemanning tilsvarende 564 årsverk
2. Styret vedtar et investeringsbudsjett 2023 på 11 millioner fordelt på; bygg/ombygging, medisinsk teknisk utstyr, informasjons- og kommunikasjonsteknologi, inventar og annet slik det fremkommer i saken. I tillegg kommer pålagt egenkapitalinnskudd til pensjonskasser på 2,5 millioner.
3. Administrerende direktør gis fullmakt til å godkjenne endringer av tall i budsjett 2023 i tiden frem til endelig leveranse til Helse Sør-Øst RHF den 9.1.2023, forutsatt at endringen ikke endrer risikonivået eller strategisk innretning i budsjett 2023.

Nesodden, 16.12.2022

Einar Magnus Strand
Administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Sunnaas sykehus HF (SunHF) utarbeider årlig et budsjett i henhold til retningslinjer fra HSØ RHF (HSØ).

Tema fra Budsjett 2023 har vært behandlet to ganger tidligere i styret:

Sak 53/22 Budsjett 2023 - Prosess	styremøte 21.09.22
Sak 62/22 Budsjett 2023 - Aktivitet, inntekter og resultatkrav	styremøte 24.11.22

Aktivitet og inntekter ble presentert i styremøte 24.11.22. Det er ingen endringer i pasient aktivitet og ISF-poeng fra styresak 62/22, og kun mindre endringer i inntekter. Pr 12.12.22 har foretaket enda ikke fått informasjon om eventuell ny tildeling av forskningsmidler.

Denne sak fokuserer på kostnader, investeringer, balanse og likviditet.

Budsjettert resultat er uendret på 6 millioner. Resultatkravet er et bidrag på veien til å sikre langsiktig økonomisk bærekraft for å realisere byggetrinn 3. Resultatkravet er det samme som i økonomisk langtidsplan (ØLP) 2023-26(42).

Det er budsjettert med en kostnadsreduksjon på 8 millioner, tilsvarende 10 årsverk.

Foretaket er solid med en budsjettert egenkapital pr 31.12.23 på 484 millioner, som gir en egenkapitalandel på 64 %.

Foretaket er likvid med en budsjettert bankbeholdning pr 31.12.23 på 79 millioner og med en kredittramme som kommer i tillegg på 243 millioner. I alt har foretaket en likviditetsreserve på 322 millioner.

Vedlegg 1: Protokoll drøftingsmøte med tillitsvalgte av 9.12.22.

Vedlegg 2: Presentasjon av budsjett 2023.

Det har i forbindelse med utarbeidelse av budsjett 2023, vært gjennomført drøftingsmøte mellom tillitsvalgte og administrasjonen den 9. desember 2022. Se vedlegg 1.

Budsjett 2023 understøtter sykehusets strategiske mål, bl.a.:

- Redusere/holde uendret aktivitet innen døgnet og øke innen polikliniske konsultasjoner;
  - Antall polikliniske konsultasjoner er økt med 395 (4 %) målt mot budsjett 2022.
- Økt satsing på IKT og teknologi i pasientbehandlingen
  - Økt satsing via SLA IKT fra Sykehuspartner med 3,9 millioner
  - Økt investeringsramme for IKT internt med 0,5 millioner
  - Videreføring av innovasjonsaktivitet på samme nivå som i 2022
- Økt satsing forskning og analyse
  - Økning phd-stipendiater med ekstern finansiering
  - Prioritert midler til fortsatt oppbygging av kvalitetsregister for analyse

2. Hovedpunkter

Oppdatering sak 62/22 Budsjett 2023 – Aktivitet, Inntekter og resultatkrav

Poliklinikk har samme antall konsultasjoner og heldøgn har samme antall utskrivelser som i styresak 62/22.

Antall polikliniske konsultasjoner i budsjett 2023 er 9 995, en økning på 395 konsultasjoner fra budsjett 2022.

Aktivitet i antall	2018	2019	2020	2021	B2022	E2022	ØLP 2023	B 2023
Døgn - I egen region behandlet i eget HF	2 785	2 771	2 286	2 691	2 485	2 685	2 794	2 694
Døgn - Bosatt utenom egen region behandlet i eget HF	409	448	271	366	425	425	406	406
Døgn - Sum antall utskrivelser	3 194	3 219	2 557	3 057	2 910	3 110	3 200	3 100
Pol - I egen region behandlet i eget HF	5 097	7 546	6 720	7 895	9 458	8 608	9 591	9 591
Pol - Bosatt utenom egen region behandlet i eget HF	85	133	220	300	142	442	404	404
Poliklinikk - Sum antall konsultasjoner	5 182	7 679	6 940	8 195	9 600	9 050	9 995	9 995
Sum aktivitet heldøgn og pol - I egen region behandlet i eget HF	7 882	10 317	9 006	10 586	11 943	11 293	-	12 285
Sum aktivitet heldøgn og pol - Bosatt utenom egen region	494	581	491	666	567	867	-	810
Sum aktivitet heldøgn og poliklinikk	8 376	10 898	9 497	11 252	12 510	12 160	13 195	13 095

Tabell 1: Aktivitet i antall utskrivelser og konsultasjon

Poliklinikk og heldøgn har samme antall ISF-poeng i budsjett 2023 som i sak 62/22.

ISF-poeng	2018	2019	2020	2021	B2022	E2022	ØLP 2023	B 2023
Døgn - I egen region behandlet i eget HF	5 405	5 305	4 503	4 990	5 488	5 228	5 488	5 488
Døgn - Bosatt utenom egen region behandlet i eget HF	695	731	474	638	547	667	547	547
Døgn - Sum ISF-poeng	6 101	6 036	4 977	5 628	6 035	5 894	6 035	6 035
Pol - I egen region behandlet i eget HF	248	368	333	364	454	413	494	494
Pol - Bosatt utenom egen region behandlet i eget HF	6	8	12	16	6	26	6	6
Poliklinikk - Sum ISF-poeng	254	376	345	380	460	439	500	500
Sum ISF heldøgn og pol - I egen region behandlet i eget HF	5 654	5 673	4 836	5 354	5 942	5 641	5 981	5 981
Sum ISF heldøgn og pol - Bosatt utenom egen region	701	739	486	654	553	693	553	553
Sum ISF-poeng heldøgn og poliklinikk	6 355	6 412	5 321	6 008	6 495	6 333	6 535	6 535

Tabell 2: ISF-poeng pr år

Budsjetterte inntekter er økt med 0,3 millioner fra styresak 62/22. Det er gjort små justeringer på pasientinntekter, øremerkede tilskudd og Andre driftsinntekter.

Budsjetterte inntekter for 2023 er 672,1 millioner. Se tabell 3. Det er en økning på 23,7 millioner mot budsjett 2022. Økningen forklares i hovedsak ved en økning i basisrammen på 14,8 millioner som følge av kompensasjon for pris- og lønnsvekst og ved en prisøkning i pasientinntekter på 5 millioner. Førøvrig ser man en større omfordeling mellom basisramme og pasientinntekter, som følge av at andelen innsatsstyrt finansiering innenfor somatikk reduseres fra 50 % til 40 % fra 2023.

	B2023	B2022	Endring B2023- B2022
Basisramme	465 165,597	420 429	44 737
ISF-refusjon dag- og døgnbehandling	108 625,851	131 000	-22 374
ISF-refusjon somatisk poliklinisk aktivitet	9 769,407	10 843	-1 074
Gjestepasienter	21 902	21 115	787
Andre øremerkede tilskudd	39 554	38 552	1 002
Andre driftsinntekter	27 093	26 460	633
SUM DRIFTSINNTEKTER	672 110	648 398	23 712

Tabell 3: Inntekter

Kostnader i resultatbudsjett

Det er vist tidligere i saken at driftsinntekter øker med 23,7 millioner fra budsjett 2022.

Driftskostnadene i 2023 øker med 24,8 millioner fra budsjett 2022 se tabell 4 lengre ned:

- Herav 14,2 millioner i økt lønn eksklusiv pensjonskostnader
  - Årlig lønnsvekst 4,2%
  - Høyere lønnsoppgjør i 2022 enn budsjettet
- 0,7 millioner i økte pensjonskostnader
- Varekostnader har økt med 3,2 millioner, hvorav ISS står for 2,8 millioner.
- Andre kostnader har økt med 7 millioner
  - Herav øker SLA IKT med 3,9 millioner
  - Herav økte energikostnader med 3 millioner
- Det er budsjettet med 4 millioner i reserver

	B2023	B2022	Endring B2023- B2022
<i>SUM DRIFTSINNEKTER</i>	672 110	648 398	23 712
Kjøp av offentlige helsetjenester	144	201	-57
Kjøp av private helsetjenester	289	288	2
Varekostnader knyttet til aktiviteten i	30 490	27 277	3 214
Innleid arbeidskraft	0	0	0
Kjøp av konsernt interne helsetjenester	1 935	1 674	261
Fast lønn	384 441	366 624	17 817
Overtid og ekstrahjelp	20 600	25 014	-4 414
Pensjon inkl arbeidsgiveravgift	57 966	57 285	681
Offentlige tilskudd og refusjoner vedr	-23 496	-22 193	-1 303
Annen lønn	65 111	63 005	2 106
Avskrivninger	20 885	21 444	-559
Nedskrivninger	0	0	0
Andre driftskostnader	108 840	101 831	7 009
<i>SUM DRIFTSKOSTNADER</i>	667 206	642 451	24 755
<i>DRIFTSRESULTAT</i>	4 904	5 947	-1 044
Finansinntekter	5 365	2 505	2 860
Finanskostnader	4 269	1 452	2 817
<i>FINANSRESULTAT</i>	1 096	1 053	44
<i>ORDINÆRT RESULTAT</i>	6 000	7 000	-1 000

Tabell 4: Resultatbudsjett med spesifiserte kostnader

Konseptfasen til Byggetrinn 3 vil fortsette i 2023 og har en gjenværende egen budsjetttramme på 4 millioner (brukt 6 mill. tidligere år og 7 mill. hiå pr 30.11 i 2022). Utgifter til konseptfasen vil bli utgiftsført fortløpende som eget prosjekt i resultatregnskapet. Kostnader til konseptfasen er ikke lagt inn i budsjett 2023, da veldig usikkert når belastningen kommer. Kostnadene vil fremkomme som kjente og aksepterte negative budsjettavvik. Dersom konseptfasen går som planlagt, vil det bli et planlagt negativt budsjettavvik på 4 millioner i 2023, som har dekning i egen ramme for byggetrinn 3.

Budsjett 2023 tilfredsstillt krav fra Helse Sør-Øst RHF om å bruke minst kr 350/kvm i vedlikehold/utskiftninger innen bygg. Beregninger viser at foretaket vil bruke i området 350-470/kvm på vedlikehold/utskiftninger, omtrent på samme nivå som planen er for 2022.

Fra 1.1.2023 vil intern husleieordning innføres.

Beslutningen om innføring av intern husleieordning er en oppfølging av krav stilt av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) i felles foretaksmøte for de regionale helseforetakene (RHF) 16. januar 2018

Ordningen blir innført i alle helseforetak i Helse Sør-Øst f.o.m. 1.1.23

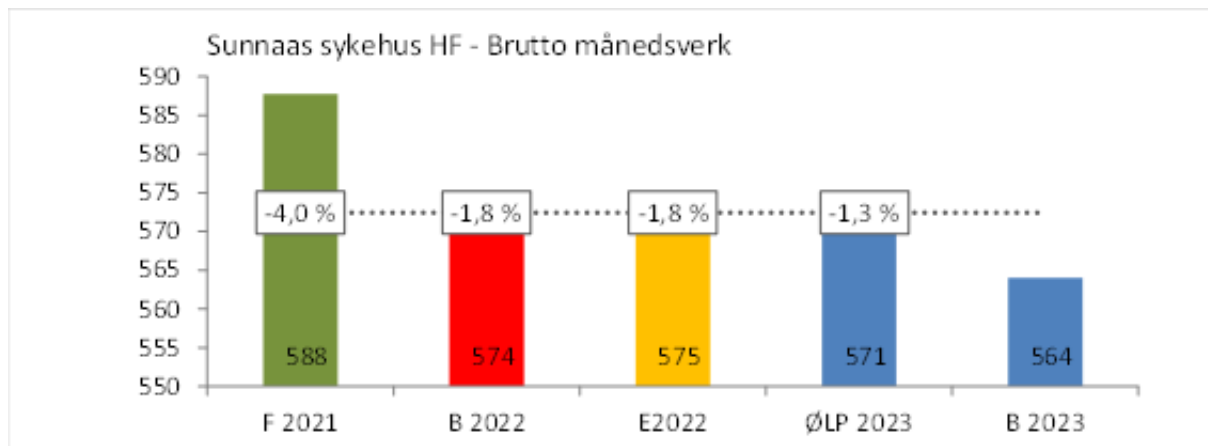
- Hver avdeling må leie arealet de bruker og andel av fellesareal, til en kostnadsdekkende pris
- Første året 2023 er budsjettnøytralt, d.v.s. at hver avdeling får tilført inntekter lik leiekostnader
- Det inngås leiekontrakter mellom Foretaket v/adm.dir og Leietaker v/avdelingsleder og Eiendom v/eiendomssjef

Mål med ordningen:

- Synliggjøre kostnader ved det arealet hver avdeling bruker
- Gi incitament til å bruke mindre areal enn ved oppstart
- Understøtte målet om mer effektiv arealutnyttelse og verdibevaring av sykehusbyggene, ved at det settes tydeligere krav til prioritering av vedlikeholdsoppgaver og innhenting av vedlikeholdsetterslep

Månedsværk er budsjettetert med 10 årsverk lavere enn i budsjett 2022, se tabell 5.

Årsaken er at det er vedtatt kostnadsreduksjoner på 8 millioner, og foreløpig er det meste av kostnadsreduksjoner lagt på lønn. Reduksjon i årsverk er avhengig av hvilke tiltak som til slutt blir gjennomført i 2023.

Tabell 5: Utvikling antall brutto månedsværk

Det er lagt inn kostnadsreduksjoner på i alt 8 mill. i budsjett 2023.

- Foretaksledelsen vedtok 24.11.22 at nødvendige sparebeløp for å dekke opp et sparebehov på 8 mill., skal fordeles ut på avdelingene etter størrelse/proporsjonalt.
- Hver nivå-2 leder skal melde sparetiltak for sine enheter tilsvarende fordelt sparebeløp den 10.1.23
- Videre har ledelsen gått gjennom andre mulige innsparingstiltak som i stor grad knytter seg til mulig innsparinger knyttet til effektivisering, for eksempel ved innføring av mer digitale møter, digitale tjenester/prosjekter. Dette arbeidet vil fortsette

- Ledelsen har også besluttet tiltak som gir noe innsparing knyttet til færre fysiske møter/samlinger og nøkternhet ved reising/konferanser, ikke alkoholserving på arbeidsgivers regning ved samlinger/seminarer og avvikle møtemat ved interne møter
- Men viktigst: ledelsen vil i 2023 gi prioritet til arbeidet med «strategisk omstilling», slik at foretaket på sikt kan redusere antall årsverk på de rette områdene, noe som vil gi varig budsjetteffekt.
- Ledelsen har gjennom høsten gjennomført en prosess for å se på budsjettinnsparing for neste år i sammenheng med arbeidet med prioriterte tiltak 2023. Dette har ført til at en rekke tiltak er utsatt eller strøket.

Investeringsbudsjett

Investeringsbudsjettet i 2023 er på i alt 11 millioner når det gjelder anleggsmidler, se tabell 6 nedenfor. I tillegg kommer pålagt egenkapitalinnskudd i pensjonskassene på 2,5 millioner. Det budsjetteres dermed med 13,5 millioner i investeringer totalt.

Ledere av anskaffelsesgruppene for BYGG, IKT, Medisinskteknisk utstyr, Inventar og Annet, samt økonomidirektør, har hatt to møter i høst for å fordele investeringsrammer mellom anleggsklassene. Målet er å fordele totalrammen til investeringer slik at det støtter helt nødvendige investeringer, samt bidrar til oppnåelse av langsiktige mål.

Foretakets andel av tillatte investeringsrammer fra HSØ RHF, er rundt 10 millioner for 2023. Foretaket bruker noe mer, da har opparbeidet investeringsrettigheter som tillater det. Foretaket er avventende til ytterligere bruk av oppsparte investeringsrettigheter, da må sikre at tilstrekkelig med midler på bankkontoen til egenkapital byggetrinn 3.

Investeringer pr. anleggsklasse	BUD 2022	ØLP 2023	BUD 2023
BYGG oppgradering	9 700	7 000	8 000
BYGG ombygging byggetrinn 3	2 000	2 000	
Medisinsk teknisk utstyr (MTU)	3 000	3 000	1 000
IKT	2 000	1 000	1 500
Inventar og utstyr	500	1 000	500
Annet	200	1 000	0
Byggetrinn 3 (godkjent utviklingsplan)	0	0	0
Sum	17 400	15 000	11 000

Tabell 6: Investeringsbudsjett 2023 pr. anleggsklasse

Balansesbudsjett

Balansen er fortsatt i endring, og vil være det frem til leveranse HSØ den 9.1.23.

Balansen har en budsjettert egenkapital pr 31.12.23 på 484 millioner og en egenkapitalandel på 64 %. Det er en meget solid balanse.

Bankinnskudd pr 31.12.23 er budsjettert til 96 millioner inkl. skattetrekkmidler på 17 mill. og 79 millioner ekskludert skattetrekk. Det er en reduksjon på hele 90 millioner i løpet av 2023, som

følge av meget høye betalbare pensjonspremier sammenliknet med pensjonskostnaden i resultatbudsjettet.

Likviditetsbudsjett

Sunnaas sykehus HF styrer etter kontantstrøm. Kontantstrømmer påvirkes fra fire hovedområder:

1. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter (drift)
2. Forskjell kostnadsført pensjon og betalt pensjonspremie
3. Kontantstrøm fra investeringer
4. Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter

Innestående på driftskontoen pr 31.12.23 er budsjettert til 100 millioner. Det er en reduksjon med 68 millioner fra året før. Reduksjonen kan henføres til de 3 av de 4 hovedområder:

Tilførsel fra operasjonelle aktiviteter	+19,3 millioner
Reduksjon fra forskjell kostnad og premie pensjon	- 92,6 millioner
Reduksjon fra investeringer	- 13,5 millioner
Reduksjon fra finansiering	- 2,0 millioner
SUM endring likviditet i 2023	- 88,9 millioner

Det er den store forskjellen mellom betalbar premie og pensjonskostnaden i resultatregnskapet, som er årsaken til at innestående på driftskontoen reduseres så kraftig.

Foretaket forventer at kredittrammen økes med forskjellen mellom betalbar premie og pensjonskost; fra dagens 150 millioner til 243 millioner.

Foretaket har relativt god likviditet og stor likviditetsreserve på til sammen 322 millioner (Likviditetsreserve = Bankinnskudd drift + kredittramme). Likevel er det problematisk at høye pensjonspremier reduserer bankbeholdningen med så mye som 92 millioner, da det blir vanskelig å ha tilstrekkelig egenkapital til byggetrinn 3. Foretaket forventer at det kommer et vedtak om tillatt bruk av premiefond. I 2022 har foretaket fått bruke 39 millioner av premiefondet til å betale premier med.

Utfordringer

- Sparebeløpet for 2023 i ØLP 2023-2042, var beregnet til knappe 3 millioner. Nå er sparebeløpet økt med 5 millioner til 8 millioner, som følge av en stor lønns- og prisvekst som er videreført fra 2022 og som ikke er kompensert med økning i basisrammen.
  - Kostnadsøkningen i energipriser alene, utgjør en økning på 3 millioner i budsjett 2023, som foretaket må spare inn
  - Høyere lønnsoppgjør i 2022, som blir med udekket over til 2023, utgjør rundt 3 millioner som må spares inn
- Sykehuset må gjennomføre en kostnadsreduksjon for å opprettholde økonomisk bærekraft til byggetrinn 3 og dekke ekstraordinær kostnadsøkning som blir videreført fra 2022.
  - Foretaket har vedtatt at kostnadene skal reduseres med 8 millioner i 2023.
  - Det krever stor innsats fra alle i foretaket å få til det

- Høy inngangsfart fra 2022 som følge av siste rest av pandemien og krigsskadede pasienter fra Ukraina, gjør det utfordrende å komme tilbake til normalnivå når det gjelder bruk av månedsverk og lønnskostnader
- Sykehuset har også i budsjett 2023 fått mindre midler til ny aktivitet enn størrelsen og planlagt aktivitetsvekst skulle tilsi. Mye av planlagt vekst i antall polikliniske konsultasjoner må da spares til.
- Kontroll på bruk av månedsverk og lønnskostnader er alltid krevende
- Utfordrende at betalbar pensjonspremien også i 2023 er mye høyere enn pensjonskostnaden
  - Opparbeidete investeringsrettigheter og likviditetsreserve er intakt, men bankbeholdningen reduseres kraftig i 2023
- Det vil bli krevende å slutføre konseptfasen til byggetrinn 3
  - Mange ansatte skal involveres og bruke av sin arbeidstid

Muligheter

- Et resultat på 6 millioner i 2023, er med på å sikre langsiktig økonomisk bærekraft som er nødvendig for å realisere byggetrinn 3
- Foretaket er solid, med en budsjettert egenkapital pr 31.12.23 på 484 millioner, tilsvarende en egenkapitalandel på 62 %
- Foretaket er likvid med en budsjettert bankbeholdning på 100 millioner pr 31.12.23 og en kreditramme på 150 millioner. Til sammen utgjør det en likviditetsreserve på 250 millioner.

Fremdriftsplan og gjenværende tidsfrister:

Budsjett 2023	Oversikt leveranser, basert på utkast tidsplan	Tentativ frist:
HSØ:	får foretakene noe info. om inntektsrammer inkludert foreløpig forskningstildeling?	xx.12.2022
Tillitsvalgte:	Drøftingsmøte Budsjett 2023 med Økonomi og analyse	9.12.22
HSØ:	Oppfølgingsmøter med helseforetak i november - tentative datoer. Avsatt tid til budsjett.	7, 8 og 9.12
FTLsak:	Budsjett 2023 - Resultat, investeringer, balanse og kontantstrøm	9.12.22
HSØ:	Styrebehandling fastsettelse av resultatkrav Budsjett 2023 skal være styrebehandlet i de lokale helseforetakene	15.12.22
HSØ:	Styremøte HSØ - vedtar fastsettelse av resultatkrav	16.12.22
Styresak:	Budsjett 2023 - Resultat, investeringer, balanse og kontantstrøm	16.12.22
HSØ:	Oppdaterte inntektsrammer inkludert foreløpig forskningstildeling sendes foretakene/sykehusene	17.12.22
HSØ:	Komplett periodisert leveranse for alle forhold. Leveres til HSØ	9.1.23
HSØ:	Controlling, dialog og tilbakemelding til foretak/sykehus fra HSØ	ultimo januar 2023

- Ikke mottatt endelige inntektsrammer pr 7.12.22 (skulle kommet 1.12.22, HSØ ikke informert om ny dato).
- Endringer i budsjett 2023 etter utsendelse til styret, tas rett i styremøte 16.12.22
- Det vil komme endringer i perioden helt frem til endelig leveranse 9.1.23

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør mener det fremlagte budsjett 2023 er utfordrende, men økonomisk bærekraftig.

Som beskrevet er det flere utfordringer i 2023. Administrerende direktør er av den oppfatning at budsjetterte reserver på 4 mill., meget god soliditet og stor likviditetsreserve, gjør at foretaket kan tåle en høyere risiko i 2023.

Vedlegg

Sak 7422 2022-12-16 Vedlegg 1 Referat drøftingsmøte budsjett 2023 tillitsvalgte og administrasjonen av 09.12.22

Sak 7422 2022-12-16 Vedlegg 2 Presentasjon av budsjett 2023